

248778

การวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความเสี่ยงของหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2
โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ปาริชาติ นิลประยูร

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2555

การวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความเสี่ยงของหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2
โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ปาริชาติ นิลประยูร

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2555

การวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความเสี่ยงของหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2
โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ปาริชาติ นิลประยูร

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร. นุชพิชชา จิตต์ภักดี

.....กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. เรมवल นันทสุภวัฒน์

.....กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวดี ขอนตะวัน

.....กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ เอี่ยมจ้อย

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. เรมवल นันทสุภวัฒน์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวดี ขอนตะวัน

23 กุมภาพันธ์ 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. เรมवल นันทศุภวัฒน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวิ ชอนตะวัน อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นและช่วยตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการค้นคว้าแบบอิสระในทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้อันมีค่ายิ่งในระหว่างการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการการสอบทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลนครพิงค์ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล และขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวก ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบุพการี ญาติพี่น้อง เพื่อนๆ ร่วมสาขาวิชาการพยาบาลทุกคน และคุณพัฒนพงษ์ นิลประยูร ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจผู้ศึกษาสามารถดำเนินการค้นคว้าแบบอิสระได้สำเร็จ คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ ขอมอบแด่ บุพการี คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งที่กล่าวถึงและไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้

ปาริชาติ นิลประยูร

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความเสี่ยงของ หอผู้ป่วย
อายุรกรรมชาย 2 โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางปาริชาติ นิลประยูร

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. เรมवल นันทสุภวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวดี ขอนตะวัน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

248778

การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการด้านสุขภาพ บุคลากรทุกคนในองค์กรมีเป้าหมายร่วมกันในการป้องกันความเสี่ยงเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาสถานการณ์การบริหารความเสี่ยง และศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงของหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2 โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วยตัวแทนคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาล 4 คน หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วย รวมทั้งหมดจำนวน 6 คน และบุคลากรทางการพยาบาลจำนวน 12 คน รวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนจากเอกสาร การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง และการประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สถานการณ์การบริหารความเสี่ยงในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2 โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ อธิบายตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงของอนูวัฒน์ สุภษุติกุล (2543) มีดังต่อไปนี้

1. การค้นหาความเสี่ยง: ความเสี่ยงมีการค้นพบโดย ข้อร้องเรียนของผู้รับบริการ การเรียนรู้จากประสบการณ์ในหอผู้ป่วยอื่น การทบทวนเวชระเบียนผู้ป่วย และการรายงานอุบัติการณ์

2. การประเมินความเสี่ยง: ความเสี่ยงมีการประเมินความรุนแรงของเหตุการณ์ และการจัดทำเพิ่มบัญชีรายงานความเสี่ยง

3. การดำเนินการจัดการความเสี่ยง: ความเสี่ยงได้รับการจัดการ โดยการควบคุมความเสี่ยง การป้องกันความเสี่ยง และการลดความเสี่ยง

4. การประเมินผล: ความเสี่ยงถูกประเมิน โดยการติดตามตัวชี้วัดความเสี่ยง และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2 โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 1) การรายงานอุบัติการณ์ล่าช้า 2) การกลัวผลกระทบจากรายงานอุบัติการณ์ 3) การประเมินระดับความรุนแรงไม่ถูกต้อง 4) การขาดความเข้าใจในการหาสาเหตุรากลึกของปัญหา 5) ภาระงานมาก 6) การขาดการประสานงานในทีมสหสาขาและ 7) การขาดความสม่ำเสมอในการทบทวนแนวปฏิบัติการป้องกันความเสี่ยง

กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงดังนี้ 1) การกระตุ้นให้บุคลากรพยาบาลเขียนรายงานอุบัติการณ์ 2) การอธิบายให้บุคลากรเข้าใจเกี่ยวกับการรายงานอุบัติการณ์ 3) การให้ความรู้แก่บุคลากรพยาบาลเกี่ยวกับการหาสาเหตุรากลึกของปัญหา 4) การมอบหมายให้มีพี่เลี้ยงคอยนิเทศงานแก่พยาบาลจบใหม่ 5) การจัดอัตรากำลังให้เหมาะสม 6) การประสานงานในทีมสหสาขาอย่างต่อเนื่องและ 7) การทบทวนและตรวจสอบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานของการบริหารความเสี่ยง ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2 โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้บริหารของโรงพยาบาล และผู้บริหารทางการแพทย์สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงของหอผู้ป่วยแห่งนี้ต่อไป

Independent Study Title Situational Analysis of Risk Management in Male Medical Ward 2
at Nakornping Hospital, Chiang Mai Province

Author Mrs. Parichart Nilprayoon

Degree Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr. Raymoul Nantsupawat Advisor

Associate Professor Dr. Ratanawadee Chontawan Co-advisor

ABSTRACT

248778

Risk management is an important part of health care administration. Personnel in the organization share the common goal toward risk prevention for patient safety. The objectives of this study were to describe risk management and to explore ways for solving problems related to risk management in Male Medical Ward 2 at Nakornping Hospital, Chiang Mai Province. The participants included 4 risk management committee team members of the hospital, the nursing director, the head nurse, and 12 nursing personnel in Male Medical Ward 2. Data were collected through document reviews, semi-structure interviews and brainstorming. Data were analyzed using content analysis.

Assessment of risk management in Male Medical Ward 2 at Nakornping Hospital , Chiang Mai Province is described in accordance with the Supachutikul's risk management process (2000).

1. Risk identification: Risks are identified through client complaints, experiences of other units , reviewing patient profiles and incident reporting.

2. Risk assessment or risk analysis: Risks are assessed by the intensity of the incident and risk profiling.

3. Action to manage risk: Risks are managed by control of risk , risk prevention and risk reduction.

4. Evaluation: Risks are evaluated by monitoring risk indicators and performance evaluation.

The problems related to risk management included: 1) delayed incident reporting, 2) the fear of impact given the incident reports, 3) incorrect assessment of risk severity, 4) lack of understanding of the problems root causes, 5) work overload, 6) lack of coordination among multidisciplinary teams, and 7) lack of consistency in reviewing risk prevention guidelines.

The participants suggested ways for solving problems related to risk management as follows: 1) encouraging nursing personnel to report incident, 2) explaining to nursing personnel about the writing incident reports, 3) educating nursing personnel on how to identify the root cause of the problem, 4) assigning a mentor to supervise nurses who are recent graduates, 5) adequate staffing, 6) coordination among the interdisciplinary teams, and 7) reviewing and monitoring risks regularly.

The findings of this study serve as baseline information regarding risk management in Male Medical Ward 2 at Nakomping Hospital, Chiang Mai Province. It is recommended that hospital administrators and nurse administrators use this information to improve the risk management process in this unit.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	7
คำถามการศึกษา	7
ขอบเขตการศึกษา	8
นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในโรงพยาบาล	9
ความหมายของความเสี่ยง	10
ประเภทของความเสี่ยงในโรงพยาบาล	10
ความหมายของการบริหารความเสี่ยง	13
กระบวนการบริหารความเสี่ยง	14
ปัญหา อุปสรรคในการบริหารความเสี่ยงในโรงพยาบาล	21
บทบาทผู้บริหารในการบริหารความเสี่ยง	22
เครื่องมือพัฒนาคุณภาพกับการบริหารความเสี่ยง	27
การบริหารความเสี่ยงโรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
กรอบแนวคิดการศึกษา	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	47
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	48
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	49
ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
การอภิปรายผล	74
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	83
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้	85
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	86
เอกสารอ้างอิง	87
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย	94
ภาคผนวก ข เอกสารพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง	95
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	98
ภาคผนวก ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	103
ประวัติผู้เขียน	104

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	การรายงานอุบัติการณ์ โรงพยาบาลนครพิงค์	38
2	สรุปผลการวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความเสี่ยงหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 2 โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่	73